

ČESKÁ REPUBLIKA A EVROPSKÁ UNIE

PRACOVNÍ LIST

T A
Č R

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu ÉTA.

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost.

ČESKÁ REPUBLIKA A EU

Úkol. Pomocí internetu ověřte aktuálnost (platnost) dat.

ČR členem EU

- Od 1. května 2004, součástí schengenského prostoru od 21. prosince 2007. Není členem eurozóny.
- Rozloha: 78 868 km². Populace 10 693 939 občanů. Regionální HDP ve vztahu k EU27 na úrovni NUTS 2: 63-83 % průměru EU27, Praha 200 %.
- Obchod v rámci EU představuje 84 % celkového vývozu Česka, dovoz do Česka se ze 76 % realizuje z členských států EU, zatímco v případě zemí mimo EU pochází 8 % dovozu z Číny a 2 % ze Spojených států.

ČR v institucích EU

- V Evropském parlamentu zasedá 21 českých europoslanců.
- Evropská komise – jeden komisař.
Soudní dvůr EU – jeden soudce.
Evropský účetní dvůr – jeden auditor.
- Evropský hospodářský a sociální výbor – 12 zástupců. Poradní orgán zastupující zaměstnavatele, zaměstnance a ostatní zájmové skupiny.
- Evropský výbor regionů – 12 zástupců. Poradní orgán, v němž zasedají místní a regionální zástupci.
- Předsednictví Rady EU – období českého předsednictví: leden-červen 2009, červenec-prosinec 2022.

Rozpočet a financování – údaje pro Česko za rok 2021

- Příjmy z rozpočtu EU: 131,7 mld. Kč
- Platby do rozpočtu EU: 66,3 mld. Kč

SEKCE A – ČR A EU: HLAVNÍ RYSY ČLENSTVÍ

1. Povaha a principy EU

a) Evropská unie je organizace sui generis. Co to ale znamená? Doplňte do textu slova z rámečku.

vetovat; zvětšuje; podřízením; „svého druhu“; celku; svým vstupem

„Sui generis“ je latinský výraz, který lze přeložit jako ..... Popisuje něco, co je velmi specifické a těžce zařaditelné do standardních kategorií. Proč nemůžeme Evropskou unii snadno zařadit do kategorie, když je mezinárodní organizací? Proč je rozhodnutí o vstupu do EU tak zásadní?

EU je sice mezinárodní organizací, ale její standardní prvky v mnohém přesahuje. V první řadě proto, že je postavena na principu „sdílené“, nebo také „slité“ suverenity, neboli svrchovanosti. V éře globalizace, intenzivních vazeb mezi zeměmi a závazků v mezinárodním prostředí lze polemizovat o nedotknutelnosti státní suverenity jako kategorie. Faktem ale je, že ..... se sdílené suverenity EU jsou členské státy omezeny v oblastech vyjmenovaných ve smlouvách, tedy nad rámec svých jiných zahraničních závazků, a podřizují se rozhodnutí..... Jedna členská země tak sdílí suverenitu celé EU. Smlouvy zakládající EU jsou na dobu neurčitou. Prakticky tedy ..... v roce 2004 ČR souhlasila s tím, že se vzdává práva ..... to, co jí nevyhovuje, a souhlasí s dodržováním rozhodnutí přijatých většinovým souhlasem uvnitř EU. A právě těchto oblastí je v EU dominantní množství, které se každou další smlouvou .....

b) Ve dvojicích diskutujte o dvou otázkách, které se vyskytly v doplňovaném textu. Odpovězte svými slovy.

.....
 .....

2. Nezávislost ČR

Členství EU omezuje zemi v některých oblastech, nicméně i po vstupu do EU přetrvávají agendy, kde ČR stále přijímá nezávislá rozhodnutí. Je to buď v oblastech, kterých se členství v EU netýká, nebo jsou naopak ve smlouvách chráněny jednomyslným souhlasem všech. ČR tam má možnost uplatnit veto.

a) Zkuste odhadnout oblasti, které nespádají do smluv o EU, nebo kde státům zaručují suverenitu hlasování jednomyslností (označte ANO/NE).

Oblast	Schopnost státu hájit suverénně své zájmy
přímé daně	☐ ANO ☐ NE
zemědělská politika	☐ ANO ☐ NE
obrana a zahraniční politika	☐ ANO ☐ NE
vzdělávací systém	☐ ANO ☐ NE
azylová a vízová politika	☐ ANO ☐ NE
zdravotnictví	☐ ANO ☐ NE
sociální zabezpečení	☐ ANO ☐ NE
obchodní politika	☐ ANO ☐ NE
sblížování nepřímých daní	☐ ANO ☐ NE

3. Výhody a nevýhody členství

Vstup do EU má své důsledky v pozitivním i negativním smyslu. Představuje zásadní mezinárodně právní závazek, který není sice nezrušitelný (i z EU lze vystoupit – viz Brexit), ale je poměrně trvalé povahy. Nevýhody jsou zřejmé především ze ztráty nezávislosti a sdílením společného prostoru ve fyzickém, a v případě států se společnou měnou i v ekonomickém smyslu. Členové EU tvoří společný trh s volným pohybem tzv. čtyř svobod (zboží, osoby, služby a kapitál) a nemohou tudíž realizovat nezávislou obchodní politiku. ČR musí dodržovat například společné celní sazebníky, množstevní kvóty nebo odsouhlasená embarga. Musí dodržovat také pravidla volné soutěže a vyhnout se dumpingu, nebo státní pomoci pro své podniky, i když by to považovala za výhodné. Podobně členství v schengenském prostoru nese důsledky volného pohybu, který nevyužívají pouze občané EU, ale také svět zločinu. O to více musí potom ČR spolupracovat v rámci struktur EU, aby kompenzovala ztrátu nezávislosti novými instrumenty a možnostmi spolupráce.

- a) Jsou principy a možnosti života v EU spíše výhodami, nebo naopak? Doplňte do tabulky chybějící část. Po individuálním vyplnění si výsledky ve třídě srovnajte a diskutujte.

Velká konkurence – ohrožení domácích firem; Volný pohyb osob; Možnost podnikat kdekoliv v EU; Společný vnitřní trh EU; Nutnost harmonizovat standardy kvality potravin (byrokracie); Komplikovaná implementace evropské legislativy; Nadnárodní spolupráce; Nejdelsí období míru (mezi státy EU v historii)

Výhody života v EU	Princip	Nevýhody života v EU
Svoboda cestovat a žít kdekoliv v EU		Volný pohyb zločinců – nutnost států více spolupracovat
	Volný pohyb čtyř svobod	Nemožnost dotovat své státní podniky (pravidla volné soutěže v EU)
Větší kompatibilita s ostatními členy EU	Společné cíle a hodnoty členů EU	
		Omezení suverenity členských zemí
Bezpečnost potravin	Společná zemědělská a environmentální politika	
Nižší ceny a větší výběr pro spotřebitele		

- b) Co vy osobně vnímáte jako největší výhodu a nevýhodu členství? Pokuste se odůvodnit. Diskutujte.

Největší výhoda

Největší nevýhoda

.....

.....

Odůvodnění:

Odůvodnění:

.....

.....

.....

.....

4. ČR jako součást společného trhu

EU je dnes měnovou unií, usiluje o vytvoření hospodářské unie a od svého vytvoření překonala několik stádií ekonomické integrace. Významným cílem bylo vytvoření společného trhu jako volného pohybu 4 svobod: zboží, služeb, osob a kapitálu. Trhu, který dnes pokrývá 450 mil. spotřebitelů a nabízí vysoký objem obchodních dohod s celým světem.

- a) Přičiřadte stupně ekonomické integrace k jejich definicím a následně seřadte tyto stupně ekonomické integrace od nejnižšího k nejvyššímu (do prvního řádku napište číslo – úroveň integrace). O správnosti diskutujte.

Celní unie; Zóna volného obchodu; Hospodářská unie; Společný trh; Měnová unie

Volný pohyb nejenom výrobků, ale také osob, služeb a kapitálu.	Prostor se společnou měnou, centrální bankou a jednotnou měnovou politikou.	Ekonomický prostor, kde jsou sjednoceny národní politiky států v makroekonomické oblasti s vazbou na rozpočtovou sféru jako např. sledování úrovně veřejného dluhu.	Nejenom odstranění cel mezi partnery, ale současně i společná obchodní politika k třetím zemím.	Odstranění cel mezi obchodními partnery, navenek nezávislá politika.

Výhody ČR v EU jsou bohužel často prezentovány v podobě finančního zisku. ČR od roku 2004 setrvává v pozici tzv. „čistého příjemce“ (viz pracovní list Evropský rozpočet), tedy že více ze společného rozpočtu EU získává, než do něj odvádí v rámci příspěvků. Principem evropské integrace je ale solidarita, tedy vyrovnávání rozdílů mezi členskými zeměmi, a jejich ekonomický růst. Omezovat výhody pouze na ekonomický zisk je proto velmi krátkozraké. Čím úspěšněji ČR využije možností daných společným trhem a dalšími integračními aktivitami, tím dříve se přesune do roviny čistých plátců. Tím převáží jiné než čistě finanční výhody členství.

Zdroj: <https://www.statista.com/chart/18794/net-contributors-to-eu-budget/>

Which Countries are EU Contributors and Beneficiaries?

Net contributions to the EU budget, by member state (2018, in million euros)*

* contributions minus money received
Source: European Commission

b) Seznamte se s čistými plátcí i příjemci v EU z roku 2018, kdy ještě byla členskou zemí Velká Británie. Prostudujte si graf a odpovězte na otázky o členech EU.

- A. Kdo byl největším čistým plátcem v EU? ..... (název státu)
- B. O kolik víc bylo v EU čistých příjemců než plátců? O ..... (číslo)
- C. Kolik z bývalých států východního bloku bylo mezi čistými plátcí EU? ..... (číslo)
- D. Byla ČR šestým největším příjemcem EU? ..... (ano/ne)
- E. Který ze starých členských severských států (s podobným počtem občanů) platil do rozpočtu EU přibližně tolik, kolik přijímala z rozpočtu EU ČR? ..... (název státu).
- F. Společenství čistých plátců tvořily jenom velké státy. .... (ano/ne)
- G. Státy EU, které na vnější hranici EU představují „nárazník“ migrační vlny, jsou v grafu jen mezi čistými příjemci. .... (ano/ne)

SEKCE B – EVROPSKÉ PRÁVO

1. Vznik evropského práva

Rozhodnutí přijatá na nadnárodní úrovni jsou nadřazena právu jednotlivých států. Míra vlivu EU a vymezení oblastí jsou zakotveny ve smlouvách a ty se mění jen se souhlasem všech členských zemí. Státy mohou získat výjimku z konkrétních oblastí a neúčastnit se jich, ale musí o ni požádat buď v momentě vstupu, nebo při přijímání rozhodnutí o dané věci. Pokud už země závazky podepíše a ratifikuje, musí je dodržovat. V opačném případě může čelit sporům u Soudního dvora EU a finančním sankcím za nedodržování pravidel.

a) Pokuste se přiřadit země k příkladům výjimek v EU (spojte).

Státy	Výjimky z evropského práva
Dánsko	Stát si vyjednal, že nebude členem schengenského prostoru
Polsko	Stát předem oznámil, že neplánuje přijmout euro
Dánsko	Stát se neúčastní společné obranné politiky EU
Irsko	Výjimka při uplatňování Listiny základních práv Evropské unie (součást Lisabonské smlouvy) – stát oznámil, že ani v budoucnu např. neplánuje uznávat stejná práva homosexuálním párům (oproti heterosexuálním)

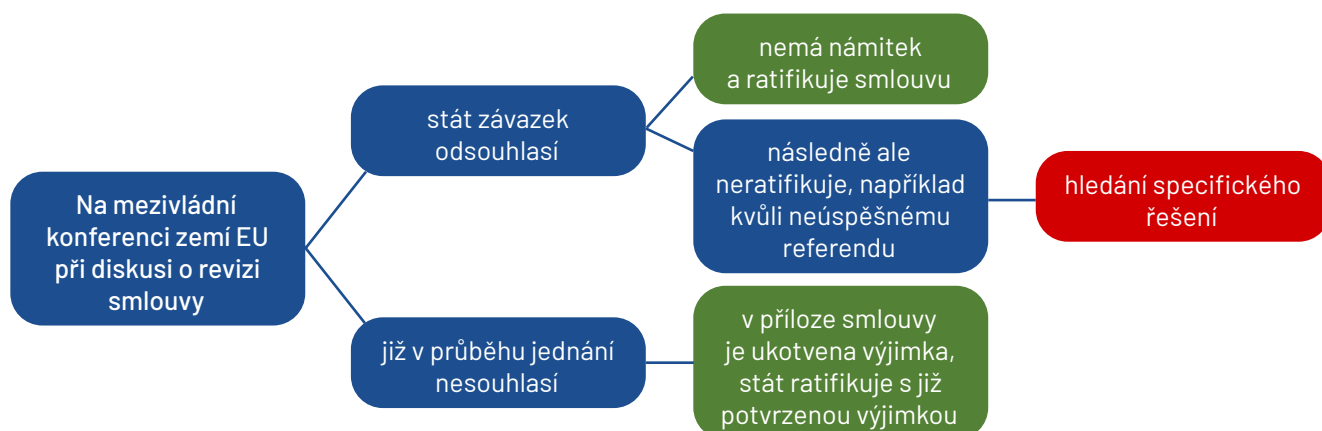
b) Prohlédněte si schéma Modely hledání shody níže a zkuste si vzpomenout na situace, kdy některé státy v EU nesohlasily, případně rozporovaly nové cíle smluv EU, nebo měly obtíže s ratifikací smluvních závazků. Které státy měly v minulosti potíže s ratifikací smluv?

.....

.....

Modely hledání shody mezi zeměmi EU na mezivládní konferenci

Tip: Odpovědi si individuálně zkontrolujte dle webové stránky www.euroskop.cz (na stránce vyhledejte zmíněné členské státy, v textu se o nich dozvíte, jaké výjimky si vyjednaly).

2. Ochrana práva v EU

Členství v EU díky své nadnárodní povaze přináší nový stupeň ochrany práva. Hlavními garanty práva v EU jsou vnitrostátní soudy, které když narazí na unijní problém, mohou požádat soud v Lucemburku o výklad v rámci tzv. řízení o předběžné otázce. Tím je zaručeno, že všechny soudy v EU budou postupovat jednotně. Soudní dvůr EU je také důležitým arbitrem v žalobách proti státům při nesplnění povinností, které pro ně vyplývají z práva EU. Znamená to, že v případě, že EU nabízí nějaká nová pravidla nebo typ ochrany a členský stát by je nedodržoval, nebo neprovedl korektně jejich implementaci, jsou zájmy občanů a firem chráněny na evropské úrovni. Evropská komise, ale i jiný členský stát, mohou nedodržování práva ze strany členského státu zažalovat a následně sjednat nápravu.

Soudní spor Cassis de Dijon

Cassis de Dijon je velmi známý soudní spor z roku 1978 pojmenovaný podle rybízového likéru. Ačkoliv se to může zdát úsměvné, soudní spor o povolení dovozu francouzského likéru do Německa navždy změnil EU a její soudnictví. Jak spor vznikl?

Zdroj: z filmu <https://audiovisual.ec.europa.eu/en/illustrationphotos/?thematic=all>

a) Pokuste se uspořádat příběh tak, aby dával smysl (chronologicky) – doplňte správné pořadové číslo k části příběhu (1–4).

Německý úřad na výhradu dovozce argumentoval ochranou spotřebitele i jeho zdraví. Teze žalované strany, že například lihoviny s nízkým obsahem alkoholu mohou vést snadněji k vytvoření návyku na výrobky s vyšším obsahem alkoholu, byly zamítnuty.	
Soud nakonec rozhodl: vznikl tzv. precedenční rozsudek, který poskytuje výklad čl. 30 Smlouvy o EHS, který zakazuje „opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením dovozu“. Jinými slovy byl pomocí konzultace mezi soudy položen základní kámen v boji proti všem pokusům limitovat vstup zboží na trh členských států. Soud potvrdil, že nejen cla a množstevní omezení, ale i cokoliv s „rovnocenným účinkem“ je ve společném trhu nepřijatelné, protože blokuje volný pohyb zboží.	
Případ vznikl tak, že německé státní orgány odmítly dát firmě, která dovážela tehdy velmi módní rybízový likér z Francie, povolení k dovozu do země. Argumentovala faktem, že má příliš malý obsah alkoholu a v tomto smyslu neodpovídá vnitrostátním předpisům. V Německu bylo totiž v té době kategorizováno, že likéry mají min. 25 %, zatímco francouzské velmi oblíbené pití mělo mezi 15–20 %.	
Dovozce na zákaz importu reagoval tím, že se obrátil na místní finanční soud a odkázal se na evropské smlouvy, které zakazovaly omezení obchodu. V rámci tzv. předběžné otázky se německý soud zeptal na názor centrálního soudu v Lucemburku a ten skutečně potvrdil, že vzniklá omezení dovozu jsou neoprávněná.	

3. EU jako prostor svobody, bezpečnosti a práva

Prostor svobody, bezpečnosti a práva je nástavbou nad základními pravidly EU. Jedná se o soubor opatření k zajištění vysoké úrovně bezpečnosti. Patří sem předcházení trestné činnosti, boj proti rasismu a xenofobii, ale také sem spadá rozvíjení společné politiky v oblasti azylu a přistěhovalectví. V praxi státy spolupracují na úrovni policejních a justičních orgánů, vzájemně si uznávají soudní rozhodnutí v trestních a občanských věcech, nebo sblíží předpisy trestního práva. Každoročně je také monitorováno dodržování základních hodnot EU a upozorňováno například na nesvobodu tisku, stav soudnictví, korupci, nebo další nedostatky v zemích EU.

a) Dešifrujte slova z rámečku a poté je správně doplňte do textu níže (slova nemusí být v prvním pádu).

tijusčních; ronovámonito; kájudity; kucemLubur; artrembi; taciplenim

Členství v EU díky své nadnárodní povaze přináší nový stupeň ochrany práva. Hlavními garanty práva v EU jsou vnitrostátní soudy, které když narazí na unijní problém, mohou požádat soud v ..... o výklad v rámci tzv. řízení o předběžné otázce. Tím je zaručeno, že všechny soudy v EU budou postupovat jednotně. Soudní dvůr EU je také důležitým ..... v žalobách proti státům při nesplnění povinností, které pro ně vyplývají z práva EU. Znamená to, že v případě, že EU nabízí nějaká nová pravidla nebo typ ochrany a členský stát by je nedodržel, nebo neprovedl korektně jejich ....., jsou zájmy občanů a firem chráněny na evropské úrovni. Evropská komise, ale i jiný členský stát, mohou nedodržování práva ze strany členského státu zažalovat a následně sjednat nápravu.

Prostor svobody, bezpečnosti a práva je nástavbou nad základními pravidly EU. Jedná se o soubor opatření k zajištění vysoké úrovně bezpečnosti. Patří sem předcházení trestné činnosti, boj proti rasismu a xenofobii, ale také sem spadá rozvíjení společné politiky v oblasti azylu a přistěhovalectví. V praxi státy spolupracují na úrovni policejních a ..... orgánů, vzájemně si uznávají soudní rozhodnutí v trestních a občanských věcech, nebo sblíží předpisy trestního práva. Každoročně je také ..... dodržování základních hodnot EU a upozorňováno například na nesvobodu tisku, stav soudnictví, korupci nebo další nedostatky v zemích EU.

Stavebním kamenem fungování společného trhu a později celé Unie je dodržování evropského práva. To je dané v první řadě smlouvami a na ně navazující legislativou, ale také ..... Soudního dvora EU. Právě rozsudky v kauzách každodenního života během historie vytvářely precedenty a principy stanovené ve smlouvách chránily a dalším výkladem rozvíjely.

b) Vyhledejte čl. 2 Smlouvy o EU v Lisabonské smlouvě a do tabulky napište alespoň 3 hodnoty EU.

Lisabonskou smlouvu najdete na www.euroskop.cz nebo jednoduše zadejte do vyhledávače klíčová slova Lisabonská smlouva, základní hodnoty.

1	
2	
3	

SEKCE C – REPREZENTACE ČR V EU

1. Postavení ČR v institucích EU

a) Přečtete si text a pomocí metody INSERT označte jednotlivé paragrafy.

- Když jsou v paragrafu známé informace – označte jej ✓
- Když jsou v něm nové informace – označte jej +
- Když jsou v něm informace, které jsou v rozporu s tím, co jste věděli – označte jej –
- Když se chcete o tématu dozvědět víc – označte jej ?

<p>Každý členský stát je zastoupen v institucích EU, a to buď na základě principu rovnosti (jeden stát = jeden reprezentant), nebo s ohledem na svou lidnatost. U všech rozhodnutí, která se v EU přijímají, jsou přítomny všechny členské státy. Výjimkou jsou situace, kdy například některé země nejsou v eurozóně, a tudíž se takových jednání z logiky neúčastní. Při projednávání standardní legislativy jsou ale vždy přítomny všechny členské země a vždy hlasují jejich europoslanci a ministři. Volby do Evropského parlamentu a stejně tak i vnitrostátní volby tak mají zásadní dopad na naši pozici v EU.</p>	
<p>Typickou platformou pro prosazování zájmů členských zemí je Evropská rada a Rada EU. Na obou fórech členské státy jednájí na základě svých potřeb ve více úrovních počínaje premiérem, ministry až po pracovní skupiny na úrovni úředníků. Budují tam koalice, nebo strategicky zvažují výhody kompromisů. Přípravenost ČR na projednávání aktuální agendy zajišťuje na domácí půdě Úřad vlády, konkrétně státní tajemník pro evropské záležitosti. V Bruselu je naopak Stálé zastoupení ČR v EU, které plní fakticky roli velvyslanectví a řeší vše nezbytné v době, kdy premiér a ministři nejsou v Bruselu. Naproti tomu náš zástupce v Komisi má za úkol hledat řešení nejlepší pro EU jako celek, a proto nelze Komisi vnímat jako prostor pro obhajobu národních zájmů.</p>	

Síla vlivu ČR

<p>Rozložení vlivu členských států není ovlivněno délkou členství nebo jejich ekonomickým výkonem, ale jejich populační silou. Česká republika je, i když se to na první pohled nezdá, středně silnou zemí. Síla vlivu založená na počtu obyvatel se projevuje přidělením počtu mandátů na půdě Evropského parlamentu, kde se typicky hlasuje většinou přítomných. Ve zvláště významných hlasováních je třeba v Evropském parlamentu nadpolovičního souhlasu všech ze 705 poslanců. Jedná se o velké těleso, kde hraje roli členství europoslanců v politických skupinách a kooperace těchto skupin má větší význam než jednání na základě státní příslušnosti.</p>	
<p>Populace ČR má rovněž přímý dopad na hlasovací podíl ČR v Radě. EU je složena z velmi rozdílných států co do velikosti, a proto i zde je k dosažení poměrně vysokého prahu pro odsouhlasení dohody nezbytná spolupráce zemí. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlas zemí zastupujících 65 % populace EU a současně 55 % států, což je v případě 27členné EU minimálně souhlas 15 zemí. Pojistka počtu států zajišťuje, že skupina několika velkých zemí nemůže prosadit svůj zájem proti většině ostatních. Hlasování postavené na kombinaci obou kritérií, které je v EU velmi typické, se označuje jako kvalifikovaná většina.</p>	

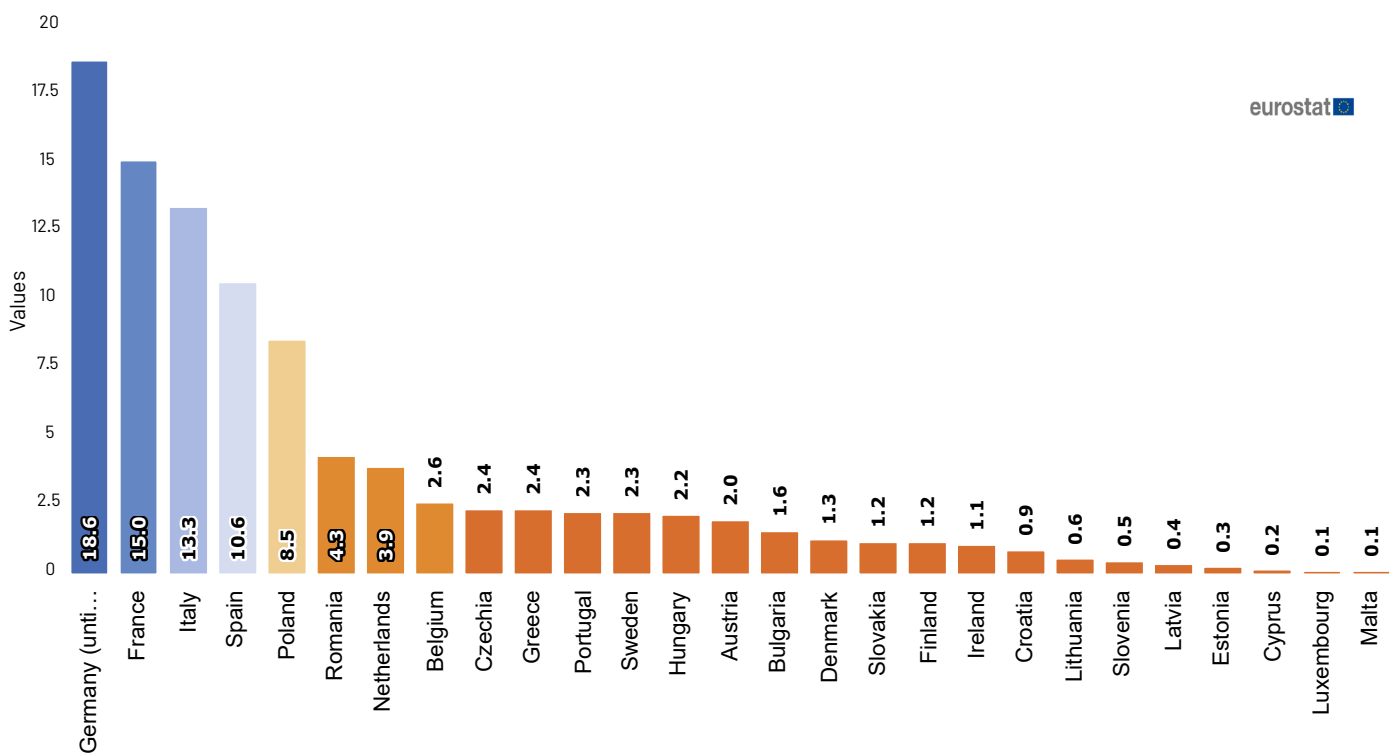
b) Pokuste se přiřadit k jednotlivým typům reprezentace (instituce EU) správné principy, na jejichž základě se v nich hlasuje a rozhoduje (označte ANO/NE). Odpovědi si zkontrolujte dle předchozího textu – Síla vlivu ČR.

Instituce EU	Princip: 1 stát = 1 hlas	Princip: dle populace
Evropská rada		
Rada EU		
Evropská komise		
Evropský parlament		
Soudní dvůr EU		
Účetní dvůr EU		

c) Podívejte se na rozložení populační síly v EU, která určuje hlasovací sílu zemí v Radě EU. Pokuste se v grafu najít ČR a zamyslete se nad tím, jak velký stát v porovnání s jinými státy ČR představuje? Odpovězte na otázky pod grafem.

Population as a percentage of EU27 (from 2020) population

Zdroj: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00005/default/bar?lang=en>

Která z následujících zemí má více než třikrát vyšší hlasovací sílu než ČR?

- A. Polsko
- B. Slovensko
- C. Malta
- D. Nizozemsko
- E. Portugalsko
- F. Slovinsko

Dosáhnout shody mezi státy v EU nemusí být úplně jednoduché. Prohlédněte si schéma (kde se jaký mechanismus rozhodování využívá) a následně i grafy, kde vidíme politickou sílu ČR v EU. Poté zodpovězte otázku pod schématem.

Schéma nutného souhlasu EP a Rady EU – zvýraznění naší síly v celku

Podmínka přijetí rozhodnutí v EU	Evropský parlament a Rada EU se musí shodnout.	
Způsob rozhodování orgánu	Podmínka pro stanovisko v EP: většina přítomných, případně další kvóra	Podmínka pro souhlas Rady: kvalifikovaná většina složená jakožto souhlas 65 % populace a 55 % počtu států, někdy ale platí jednomyslnost
Hlasovací potenciál ČR (počet europoslanců a síla ministrů v Radě)	21 z celkem 705 poslanců	2,35 % z populace EU, 1 z 27 zemí
	Počet poslanců v EP ■ ČR ■ ostatní	Hlasovací síla v Radě ■ ČR ■ ostatní

Vyberte prvky, které podle vašeho mínění odpovídají získání nejlepších výsledků ve vyjednávání konkrétní země, například ČR, v evropských institucích (označte ANO/NE).

- A. Žádné vyjednávání s ostatními členy EU, musí se přizpůsobit. ANO NE
- B. Nezbytnost formulace národního zájmu a konkrétního vyjednávacího cíle napříč politickým spektrem. ANO NE
- C. Taktika vyčkávání až do momentu shody a vyhodnocování největšího zisku. ANO NE
- D. Vyjednávání na nejvyšší politické úrovni, aktivní participace na zasedáních. ANO NE
- E. Zvažování kompromisu, kdy a za jakých podmínek uplatnit veto, pakliže je v dané agendě možné. ANO NE
- F. Koordinace reprezentantů dané země napříč institucemi s cílem prosazovat dohodnuté zájmy. ANO NE
- G. Vedení vyjednávání na administrativní – úřednické linii, bez přímého politického vlivu. ANO NE
- H. Aktivní budování koalic v Radě a vyjednávání možností v předstihu. ANO NE
- I. Strategie následovat v maximální míře hlasování velkých členských zemí, které řídí integrační proces. ANO NE
- J. Uplatňování zásady, že malý členský stát nepoužívá veto, ale naopak čerpá aktuální výhody. ANO NE

2. Jak jsou prosazovány české zájmy v Bruselu?

- a) Přečtěte si následující odstavce a po každém z nich označte jeho klíčová slova, která text nejlépe vystihují (vyberte jednu ze tří možností).

Zastupování českých zájmů neprobíhá pouze prostřednictvím rozhodování premiéra v Evropské radě, ministrů v Radě EU, nebo přijímáním stanovisek a legislativy v Evropském parlamentu. V EU působí také poradní orgány, kam vysíláme své zástupce. Z ČR pochází jeden člen Soudního dvora EU a Účetního dvora. Naši občané po boku zástupců z jiných zemí působí napříč dalšími evropskými institucemi včetně Evropské komise. V radě institucí jsme tedy zastoupeni, ale zaměřením těchto platform není hájit zájmy zemí, ale hledat společný funkční evropský model.

- 1) *Zastupování zájmů ČR v EU*   2) *Zastupování zájmů EU v ČR*   3) *Vzájemné zastupování premiérů v Radě EU*

Cílem Evropské komise a dalších institucí je naleznout shodu pro nejlepší řešení v rámci celé EU. Proto, aby byl plán dalšího postupu realizovatelný a kvalitní, musí mít bruselské instituce dostatek aktuálních informací. Instituce EU proto udržují spolupráci s nejrůznějšími zájmovými skupinami a zástupci společného trhu a občanské společnosti a zjišťují jejich stanoviska k plánovaným bodům. Příkladem mohou být zástupci sektorových, environmentálních nebo profesních organizací, kteří se sdružují na evropské úrovni a snaží se vyjádřit své potřeby. EU má dvě poradní platformy, kde jsou zastoupeny zájmové svazy, profesní organizace, ale i regionální aktéři. Jedná se o Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů. Oba orgány připravují stanoviska, umožňují úzkou spolupráci zástupců a lepší koordinaci jejich postojů, ale nemají žádný blokační vliv v procesu přijímání rozhodnutí. Evropské instituce vytváří příležitosti, aby se návrhy dostatečně diskutovaly mezi zástupci členských států a případný nesoulad se odhalil již v zárodku. Příkladem takové komunikace jsou také tzv. online veřejné konzultace, které probíhají zcela bez bariér a může se jich účastnit každý.

- 1) *Spolupráce mezi členskými státy EU*   2) *Spolupráce EU se zájmovými a profesními organizacemi*   3) *Spolupráce mezi Evropskou komisí a členskými státy EU*

Je přirozené, že zaměstnavatelské svazy, odbory, nevládní organizace se sdružují na evropské úrovni a koordinují tak svůj postup, a to nejen na půdě poradních orgánů. Vědět, co se přesně v EU děje a jaké příležitosti se nabízí, chtějí také obce, města, kraje nebo jiné celky. Jejich zájmem je být připraven na přicházející změny a dokázat využít naplno například finanční příležitosti. Za tímto účelem se i veřejné zájmy přirozeně slučují do velkých organizací jako je například Eurocities nebo sdružení měst a obcí CEMR. Když to je v jejich strategických a finančních možnostech, tak se snaží přímo v Bruselu působit. Příkladem může být tzv. Pražský dům, který je v Bruselu od roku 2002, nebo Jihomoravský kraj.

- 1) *Koordinace postupů evropských organizací a měst*   2) *Zastupování zájmů EU v ČR*   3) *Příležitosti k investování v ČR*

- b) Prozkoumejte webové stránky Pražského domu v Bruselu (<http://www.prague-house.eu/>). Vypište alespoň 3 činnosti v aktuálním roce. Pokuste se je odůvodnit.

1.	2.	3.

SEKCE D – JAK SE MOHU ZAPOJIT PRÁVĚ JÁ?

1. Evropská iniciativa občanů

Zájmy občanů jsou přímo reprezentovány prostřednictvím volených europoslanců a nepřimo ministry a premiérem země. Jejich potřeby se mohou do Bruselu dostat také bez bariéry politického zprostředkovatele, a to jako výsledek tzv. Evropské občanské iniciativy, kdy veřejnost může požádat Evropskou komisi o konkrétní podnět, a upozornit tak na otázky, které veřejnost trápí.

- a) Na základě srovnání s postupem na webové stránce <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/cs/be-heard/citizen-s-initiative> (nebo po zadání pojmu „Evropská občanská iniciativa“ do vyhledávače) se pokuste správně seřadit sedm kroků pro podniknutí úspěšné Evropské iniciativy občanů (vpravo vepište pořadové číslo kroku).

Prezentujte svou iniciativu Evropské komisi a Evropskému parlamentu (tzv. veřejné slyšení).	
Během jednoho roku nasbírejte 1 mil. podpisů a kontaktů občanů (minimálně ze sedmi zemí EU) v listinné nebo elektronické podobě (z ČR min. 14 805 podpisů).	
Nechte ověřit platnost podpisů v těch zemích EU, odkud pochází.	
Sepište iniciativu (název, shrnutí, odkaz na smlouvy, kontakt na výbor) v jakémkoliv úředním jazyce EU, iniciativu zaregistrujte (https://europa.eu/citizens-initiative/_cs) a vyčkejte na odpověď Evropské komise (2 měsíce).	
Zašlete podpisy Evropské komisi a zveřejněte informace o iniciativě (financování apod.)	
Sežeňte nejméně sedm plnoletých občanů s bydlištěm v sedmi různých zemích EU – založte iniciativu.	
Vyčkejte na odpověď Evropské komise. V ideálním případě připraví Evropská komise legislativní návrh, kterým se pokusí prosadit požadavky vaší iniciativy v Evropském parlamentu a Radě.	

- b) Popis parametrů občanské iniciativy – výbor složený z občanů ze 7 zemí, milion podpisů z několika zemí, lhůta 1 rok, prohlášení o finanční podpoře atd. Jaká vidíte v daném procesu úskalí? Umíte si představit, že byste byli členem organizačního výboru? Jak byste postupovali?

.....

.....

.....

.....

<https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.0280-0333-2023-8>

CC BY 4.0 (<https://www.creativecommons.cz/licence-cc/>)

© 2023 Masarykova univerzita